

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**Факультет Харчових технологій та управління якістю
продукції АПК**

Кафедра Технології м'ясних, рибних та морепродуктів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

Л.В. Баль-Прилипко

_____ 2020р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри технології
м'ясних, рибних та морепродуктів
Протокол № 11 від «03» листопада 2020 р.

В.о. завідувача кафедри

О.А. Савченко О.А. Савченко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВИРОБНИЧИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Спеціальність – 181 "Харчові технології"

Освітня програма – "Нутриціологія"

Розробник д.е.н., професор Ємцев В.І.

Київ 2020

1.

**Опис навчальної дисципліни
«Виробничий менеджмент»**

Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	ОС «Магістр»
Спеціальність	181 «Харчові технології»
Освітня програма	«Нутриціологія»
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	вибіркова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота)	-
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної, скороченої та заочної форм навчання	
	Денна форма навчання
Рік навчання	1
Семестр	2
Лекційні заняття	10
Практичні, семінарські заняття	10
Лабораторні заняття	Не передбачено навчальним планом.
Самостійна робота	70
Індивідуальні заняття	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2
Форма контролю	Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. **Метою викладання** навчальної дисципліни «Виробничий менеджмент» є формування і засвоєння комплексу теоретичних знань та прикладних навичок із раціональної організації виробництва, планування і оперативного управління основним виробництвом, підрозділами виробничої інфраструктури, управління якістю продукції, інформаційного забезпечення, застосування методів підвищення результативності виробничих систем та

економічної ефективності функціонування підприємства в ринкових умовах.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Виробничий менеджмент» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- теорії та сучасної практики організації виробництва;
- проведення техніко-економічних розрахунків та обґрунтування параметрів раціональної організації функціонування виробничих систем;
- планування ресурсного забезпечення виробництва, обсягів виробництва і збуту продукції;
- ефективного управління діяльністю промислового підприємства в ринкових умовах;
- оновлення продукції та організаційно-технічного розвитку підприємства з метою розвитку їх конкурентоспроможності;
- фінансової оцінки діяльності підприємства;

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: теоретико-методичні аспекти організації виробничого процесу та оперативного управління підприємством; склад, методи та особливості управління основним виробництвом, допоміжним та обслуговуючим господарством; методи раціональної організації виробничих процесів, організацію їх матеріально-технічного та інформаційного забезпечення, визначення виробничих потужностей підприємств; сучасні підходи до управління якістю та конкурентоспроможністю продукції; можливі варіанти реінжинірингу виробництва з метою збільшення ефективності виробництва;

вміти: використовувати довідкову і навчально-методичну літературу з питань організації виробництва; розраховувати основні техніко-економічні показники роботи підприємства; планувати підвищення використання виробничої потужності підприємства та всіх факторів виробничого процесу; розраховувати виробничу програму підприємства та складати план його матеріально-технічного забезпечення; розраховувати собівартість продукції; планувати обсяги реалізації продукції; розраховувати ціни на продукцію та послуги; розраховувати прибуток та визначати напрями його використання на підприємстві; визначати рентабельність підприємства; розраховувати економічну ефективність від провадження нової прогресивної технології та нової продукції.

мати навички: самостійного виконання техніко-економічних розрахунків та обґрунтування параметрів раціональної організації виробничих систем; володіння методиками та навичками планово-економічних розрахунків при плануванні виробництва і збуту продукції, ресурсного забезпечення виробництва; використовувати методики розрахунку собівартості виробництва одиниці продукції та основних техніко-економічних показників, що характеризують результати діяльності

підприємства; вибрати найбільш перспективні напрями реінжинірингу процесів та заходи по відтворенню і раціональному використанні всіх видів ресурсів; оцінювати заходи по впровадженню у виробництво маловідходних та безвідходних ресурсо- та енергозберігаючих технологій.

3. Програма і структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	у тому числі			
	усього	л	п	с.р
Модуль 1				
1-й змістовий модуль: Організаційні основи виробництва та основні компоненти виробничого менеджменту				
Тема 1. Виробничий менеджмент як різновид практичної управлінської діяльності	9	1	1	7
Тема 2. Виробнича система організації: поняття, склад та види	9	1	1	7
Тема 3. Виробничий процес: структурно-процесна характеристика та методи організації	9	1	1	7
Разом за змістовим модулем 1	27	3	3	21
2-й змістовий модуль Виробнича система підприємства				
Тема 4. Організація основного виробництва. Типи виробництв	10	1	1	8
Тема 5. Організація роботи підрозділів виробничої інфраструктури	11	1	1	8
Тема 6. Організація роботи підрозділів обслуговуючого господарства	10	1	1	8
Разом за змістовим модулем 2.	30	3	3	24
3-й змістовий модуль: Управління поточним функціонуванням виробничої системи				
Тема 7. Управління ресурсами і запасами	10	1	1	8
Тема 8. Основи менеджменту якості	10	1	1	8
Тема 9. Управління результативністю та ефективністю функціонування виробничої системи	13	2	2	9
Разом за змістовним модулем 3	33	4	4	25
Всього годин	90	10	10	70

4. Міждисциплінарні зв'язки:

– пререквізити дисципліни – базові знання з дисциплін гуманітарного циклу, а також дисципліни природно-наукової, загальноекономічної та

правової підготовки: економічної теорії, менеджменту, екології, технології галузі, процесів та апаратів харчових виробництв.

– постреквізити дисципліни – продовжують вивчення даного предмету і використовуються при розрахунку економічної ефективності заходів під час виконання магістерської роботи.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)
1	2	3
Тема 1. Виробничий менеджмент як різновид практичної управлінської діяльності		
1	Практичне заняття 1 Роль та сфери призначення виробничого менеджменту організацій. Об'єкт і суб'єкт, функції, методи і принципи виробничого менеджменту. Закони організації та розвитку виробничих систем. Менеджер: сфери прийняття рішень, знання, уміння, навички	1
Тема 2. Виробнича система організації: поняття, склад та види		
2	Практичне заняття 2 Виробнича система: сутність, елементи, місце в структурі організації, типологія. Організаційні основи виробничих систем. Життєвий цикл виробничої системи. Закони організації виробничих систем.	1
Тема 3. Виробничий процес: структурно-процесна характеристика та методи організації		
3	Практичне заняття 3 Технологія і виробничий процес. Виробнича структура та її види. Принципи та методи раціональної організації виробничого процесу в просторі та часі. Структура виробничого циклу та розрахунок його тривалості. Шляхи скорочення тривалості виробничого циклу на підприємстві. Планування виробничого процесу.	1
Тема 4. Організація основного виробництва. Типи виробництв		
4	Практичне заняття 4 Склад та задачі організації основного виробництва. Організаційні типи виробництва та їх основні відмінності. Методи організації основного виробництва. Ознаки потокового	1

	виробництва. Потокова лінія та її структурні елементи.	
Тема 5. Організація роботи підрозділів виробничої інфраструктури		
5	Практичне заняття 5 Виробнича інфраструктура підприємства. Забезпечення виробництва технологічним оснащенням. Організація роботи ремонтного господарства. Організація роботи енергетичного господарства.	1
Тема 6. Організація роботи підрозділів обслуговуючого господарства		
6	Практичне заняття 6 Транспортне обслуговування. Управління матеріально-технічним забезпеченням та його основні завдання. Збутова діяльність, її суть, економічне значення та організаційна структура	1
Тема 7 Управління ресурсами і запасами		
7	Практичне заняття 7 Типи запасів, витрат на їх формування та основні функції запасів. Суть управління запасами, мета створення суспільно-необхідний рівень споживання запасів матеріальних ресурсів. Управління матеріально-технічними запасами. Основи стратегії ресурсозбереження.	1
Тема 8. Основи менеджменту якості		
8	Практичне заняття 8 Поняття про фактори забезпечення якості товарів і послуг та їх значення. Показники якості продукції. Контроль якості. Системи управління якістю продукції. Міжнародні системи управління якістю продукції та системи сертифікації.	1
Тема 9. Управління результативністю та ефективністю функціонування виробничої системи		
9	Практичне заняття 9 Показники результативності та ефективності функціонування виробничих систем та підприємства. Контроль і регулювання продуктивності виробничої системи. Процес управління продуктивністю та ефективністю. Діагностика стану виробничої системи. Процес організаційного проектування, раціоналізації та реінжинірингу виробничої системи.	2
Разом		10

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Визначте суб'єкт та об'єкт виробничого менеджменту?
2. Чому організація є відкритою системою?
3. Сутність та місце виробничого менеджменту в системі менеджменту підприємства.
4. Основні цілі та завдання виробничого менеджменту.
5. Функції виробничого менеджменту.
6. Принципи виробничого менеджменту.
7. Основні методи управління виробничими системами.
8. Які ресурси необхідні для стабільної діяльності організації?
9. Які фактори належать до внутрішнього середовища організації?
10. Визначте фактори зовнішнього середовища прямої дії організації.
11. Який вплив здійснюють на організацію споживачі? Відповідь обґрунтуйте.
12. Визначте стадії життєвого циклу підприємства.
13. Вкажіть напрями удосконалення системи менеджменту.
14. Основне призначення виробничої системи підприємства.
15. Значення та завдання переробної підсистеми операційної системи.
16. Основні завдання та склад підсистеми забезпечення.
17. . Завдання підсистеми планування і контролю.
18. Ієрархічна структура виробничої системи підприємства.
19. Основні типи виробничих систем.
20. 21. Особливості проектно-виробничої системи?
21. Основні фактори впливають на собівартість продукції при різних типах виробництва.
22. Сутність виробничої діяльності підприємства.
23. . Особливості сучасного етапу розвитку виробничої діяльності підприємств.
24. Основні ресурси операційної діяльності.
25. Модель функціонування виробничої системи промислового підприємства.
26. Визначення виробничого процесу.
27. Класифікація виробничих процесів.
28. Основні принципи організації виробничих процесів.
29. Організація виробничого процесу в просторі та часі.
30. Приклади виробничого циклу
31. Що таке реінжиніринг підприємства?
32. Які причини спонукають підприємство до реінжинірингу бізнес-процесів?
33. Як здійснюється процес реінжинірингу?
34. Охарактеризуйте типи реінжинірингу підприємства.
35. Сутність та завдання управління матеріально-технічним забезпеченням.
36. Сутність та мета створення запасів на підприємстві.
37. Роль, функції та види запасів.
38. Сутність «витягуючої» системи оперативного управління.
39. 71. Виробнича система постачання «точно в термін» (JIT), її особливості та галузь застосування.
40. Система управління виробництвом «канбан».
41. Характеристика систем управління запасами.
42. Основні параметри системи управління запасами.
43. Які функції підприємство може передати на аутсорсинг?
44. Підходи до зміни організаційної культури підприємства.
45. У яких документах закріплено норми організаційної культури підприємства?
46. Визначте рівні організаційної культури підприємства.
47. Охарактеризуйте складові іміджу підприємства

48. Значення забезпечення якості товарів і послуг.
49. Етапи розвитку управління якістю.
50. Фактори забезпечення якості продукції підприємства.
51. Сутність поняття «якість» та показники якості продукції.
52. Основні чинники забезпечення високої якості продукції.
53. Характеристика «петлі якості».
54. Оперативне та загальне управління якістю.
55. Поняття системи якості.
56. Міжнародні стандарти, на яких базуються сучасні системи управління якістю
57. 89. Сутність і завдання системи загального менеджменту якості (TQM).
58. Фундаментальні принципи, на яких базується загальний менеджмент якості (TQM).
59. Сутність понять «продуктивність» та «управління продуктивністю підприємства».
60. Основні елементи регулювання продуктивності операційної системи. Порівняйте поняття ризик та ризикозахищеність.
61. Наведіть приклади конкретних та абстрактних ризиків.
62. Які методи спрямовані на зменшення ризику підприємства?
63. Охарактеризуйте схему управління ризиком.
64. Визначте критерії ефективності управління організацією.
65. Що таке синергетична ефективність?
66. Які показники визначають економічну ефективність менеджменту організації.
67. Які Ви знаєте методи визначення оцінки продуктивності?
68. Охарактеризуйте критерії результативності підприємства.
69. Які показники оцінюються для визначення ефективності менеджменту підприємства?
70. Назвіть основні чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства.
71. . Визначте головні виробничі аспекти забезпечення конкурентоспроможності підприємства.
72. Дайте визначення понять «продуктивність», «результативність», «ефективність».
73. Охарактеризуйте складові результативності та ефективності виробничої діяльності.
74. Опишіть методи оцінювання ефективності.
75. Методика розрахунку показників результативності функціонування виробництва

Питання до модульної контрольної роботи.

Виберіть із запропонованих варіантів відповіді один, котрий, на Вашу думку, є найбільш правильним.

1. Властивість виробничої системи, яка характеризує її спроможність створювати продукцію або надавати послуги, що необхідні споживачам та забезпечується організацією виробничої системи, можна визначити як:

А) результативність;

Б) надійність;

В) гнучкість;

Г) керованість;

Д) довготривалість;

Е) правильної відповіді немає.

2. Сполучення предметів, знарядь праці та живої праці в просторі і часі, що функціонують для задоволення потреб виробництва являє собою:

- А) процес;
- Б) технологічний процес;
- В) виробничий процес;**
- Г) виробничу систему;
- Д) виробничу структуру;
- Е) правильної відповіді немає.

3. На стадії перетворення заготовки або матеріалу в готові деталі шляхом механічної, термічної обробки, а також обробки з застосуванням електричних, фізико-хімічних та інших методів здійснюються:

- А) заготівельні виробничі процеси;
- Б) обробні виробничі процеси;**
- В) складальні виробничі процеси;
- Г) управлінські виробничі процеси;
- Д) обслуговуючі виробничі процеси;
- Е) правильної відповіді немає.

4. Матеріально-технічне забезпечення виробництва належить до:

- А) обслуговуючих виробничих процесів;**
- Б) допоміжних виробничих процесів;
- В) основних виробничих процесів;
- Г) заготівельних виробничих процесів;
- Д) складальних виробничих процесів;
- Е) правильної відповіді немає.

5. Територіально та адміністративно відокремлений підрозділ підприємства, в якому основні виробничі і допоміжні дільниці та обслуговуючі служби виконують певний комплекс робіт відповідно до внутрішньозаводської спеціалізації та кооперування праці – це:

- А) робоче місце;
- Б) виробнича дільниця;
- В) цех;**
- Г) бригада;
- Д) група робочих місць;
- Е) правильної відповіді немає.

6. У виробничому підрозділі виконується тільки певна частина однорідних операцій при широкій номенклатурі оброблюваних предметів праці, які виходять з нього в стані напівфабрикату з подальшою обробкою на інших стадіях для того, щоб стати готовим чи частковим продуктом у разі:

- А) технологічної форми спеціалізації;**
- Б) предметної форми спеціалізації;
- В) змішаної форми спеціалізації;
- Г) будь-якої форми спеціалізації;
- Д) предметно-технологічної форми спеціалізації;
- Е) правильної відповіді немає.

7. Календарний проміжок часу з моменту запуску сировини, матеріалів у виробництво до повного виготовлення готової продукції або період від початку до закінчення якогось виробничого процесу представляє собою:

- А) виробничу систему;
- Б) виробничу структуру;
- В) виробничу спеціалізацію;
- Г) підготовчо-заключний час;
- Д) виробничий цикл;**
- Е) правильної відповіді немає

8. Під час оброблення деталей партіями, коли кожна деталь, що надходить на

робоче місце у складі партії аналогічних деталей, пролежує двічі: один раз до початку оброблення, а другий раз до закінчення оброблення всієї партії перед її транспортуванням на наступну операцію виникають перерви:

- А) міжопераційного очікування;
- Б) міжцехового очікування;
- В) між робочими змінами;
- Г) партійності;**
- Д) сезонності;
- Е) правильної відповіді немає

9. Кількість деталей, які безперервно обробляються на кожній операції виробничого процесу з однократною витратою підготовчо-завершального часу – це:

- А) виробнича програма;
- Б) обсяг випуску;
- В) партія деталей;**
- Г) номенклатура виробництва;
- Д) асортимент продукції;
- Е) правильної відповіді немає

10. Характер руху предметів праці по операціях технологічного процесу, при якому вироби передаються на кожну наступну операцію всією партією після обробки її на попередній, можна визначити як:

- А) послідовний;**
- Б) паралельний;
- В) змішаний;
- Г) паралельно-послідовний;
- Д) інтегрований;
- Е) правильної відповіді немає.

11. Сукупність підрозділів підприємства, які займаються проектуванням, виготовленням, ремонтом, зберіганням інструментів та технологічного оснащення – це:

- А) ремонтне господарство;
- Б) енергетичне господарство;
- В) інструментальне господарство;**
- Г) транспортне господарство;
- Д) складське господарство;
- Е) правильної відповіді немає.

12. Функцію приймання, зберігання та видачі інструменту цехам та іншим підрозділам великого машинобудівного підприємства здійснюють:

- А) *інструментальні цехи;*
- Б) цехи з ремонту інструменту;
- В) інструментально-роздавальні комори;
- Г) вимірювальні лабораторії;
- Д) центральний інструментальний склад;**
- Е) правильної відповіді немає.

13. Доцільне скорочення конструктивної та розмірної різноманітності інструменту при одночасному розширенні сфер його застосування представляє собою:

- А) стандартизацію інструменту;**
- Б) класифікацію інструменту;
- В) інвентаризацію інструменту;
- Г) кодифікацію інструменту;
- Д) відновлення інструменту;

Е) правильної відповіді немає.

14. Підвищення загального технічного рівня обладнання, тобто приведення його техніко-експлуатаційних якостей у відповідність з показниками найбільш прогресивних машин аналогічного призначення, являє собою:

- А) ремонт;
- Б) технологічну модернізацію;
- В) технічне обслуговування;
- Г) загально-технічну модернізацію;**
- Д) міжремонтне обслуговування;
- Е) правильної відповіді немає

15. Організація ремонту вузловим методом з використання поточкових ліній по розбиранню і збиранню обладнання, поділом виробничого процесу та закріпленням за слюсарями-ремонтниками постійних видів робіт характерна для:

- А) індивідуального методу ремонту;
- Б) вузлового методу ремонту;
- В) поточно-вузлового методу ремонту;**
- Г) швидкісного методу ремонту;
- Д) ремонту „проти потоку”;
- Е) правильної відповіді немає.

16. Сукупність планових профілактичних та організаційно-технічних заходів по догляду та нагляду за станом обладнання, здійсненню його обслуговування і ремонту являє собою:

- А) технічне обслуговування;
- Б) міжремонтне обслуговування;
- В) ремонтний цикл;
- Г) міжремонтний період;
- Д) систему планово-попереджувального ремонту;**
- Е) правильної відповіді немає.

17. Постійний щоденний нагляд за станом обладнання, дотримання правил його експлуатації, своєчасне регулювання механізмів, усунення незначних несправностей включає такий комплекс технічного обслуговування:

- А) комплекс Е;**
- Б) комплекс ТО-1;
- В) комплекс ТО-2;
- Г) комплекс ТО-3;
- Д) комплекс ТО-4;
- Е) правильної відповіді немає.

18. Максимально-допустимі витрати енергоресурсів конкретного виду на одиницю продукції або часу роботи устаткування – це:

- А) постійні витрати енергії;
- Б) змінні витрати енергії;
- В) енергоозброєність праці;
- Г) норма витрат енергоресурсів;**
- Д) енергетичний баланс;
- Е) правильної відповіді немає.

19. Загальну кількість вантажів, які переміщуються територією підприємства та поза його межами за певну одиницю часу (протягом року, місяця, доби), характеризує поняття:

- А) вантажопотоку;
- Б) вантажообороту;**
- В) маятникової схеми перевезень;

- Г) кільцевої схеми перевезень;
- Д) коефіцієнту нерівномірності вантажопотоків;
- Е) правильної відповіді немає

20. Для підприємств з серійним типом виробництва, які з метою економії витрат вимушені виготовляти більшу кількість продукції, ніж це потрібно для поточного відвантаження споживачам, здійснюється вирівнювання запасів на складах:

- А) у часі;
- Б) за асортиментом;
- В) за кількістю;**
- Г) за місцезнаходженням;
- Д) за тривалістю зберігання;
- Е) правильної відповіді немає.

21. Складська операція, що полягає в підрахунку, обмірі та зважуванні всіх матеріальних цінностей на складі з наступним зіставленням отриманих даних з обліковими – це:

- А) облік запасів на складі;
- Б) інвентаризація складів;**
- В) складання рекламацийних актів;
- Г) управління запасами;
- Д) контроль якості;
- Е) правильної відповіді немає.

22. Максимально можливий випуск продукції заданого асортименту і якості за певний період часу при повному використанні виробничого устаткування, площ, прогресивної технології, організації виробництва і праці – це:

- А) виробнича програма;
- Б) резерви виробництва;
- В) обсяг реалізації;
- Г) виробнича потужність;**
- Д) план виробництва;
- Е) правильної відповіді немає.

23. Виробнича потужність, яка у конкретній господарській ситуації може забезпечити отримання підприємством найбільшого прибутку, називається:

- А) проектною;
- Б) теоретичною;
- В) діючою;
- Г) резервною;
- Д) ефективною;**
- Е) правильної відповіді немає.

24. Невідповідність виробничих потужностей окремих цехів, дільниць, груп устаткування потужностям усього підприємства, цеху – це:

- А) „вузьке місце”;**
- Б) ефект масштабу виробництва;
- В) резерви виробництва;
- Г) теоретична потужність;
- Д) резервна потужність;
- Е) правильної відповіді немає.

25. Житлові будинки та інші об'єкти соціально-культурного й побутового обслуговування, які не використовуються у господарській діяльності і перебувають на балансі підприємства, належать до:

- А) виробничих основних засобів;
- Б) невиробничих основних засобів;**

- В) нематеріальних активів;
- Г) активної частини основних фондів;
- Д) оборотних активів;
- Е) правильної відповіді немає.

26. Різниця між вартістю, за якою об'єкт основних фондів був взятий на баланс підприємства, повною вартістю та сумою зносу, являє собою:

- А) первісну вартість;
- Б) ліквідаційну вартість;
- В) залишкову вартість;**
- Г) справедливу вартість;
- Д) відновну вартість;
- Е) правильної відповіді немає.

27. Часткова втрата основними фондами своєї вартості в результаті появи нових, більш досконаlih і продуктивних засобів праці – це:

- А) амортизація;
- Б) усуневе фізичне зношування;
- В) неусуневе фізичне зношування;
- Г) моральне зношування I роду;
- Д) моральне зношування II роду;**
- Е) правильної відповіді немає.

28. При визначенні суми амортизації з урахуванням фактичного місячного обсягу продукції, виробленого основним засобом, та загального обсягу продукції, який підприємство очікує виробити з використанням цього основного засобу, використовують:

- А) прямолінійний метод амортизації;
- Б) метод зменшення залишкової вартості;
- В) метод прискореного зменшення залишкової вартості;
- Г) кумулятивний метод;
- Д) виробничий метод;**
- Е) правильної відповіді немає.

29. Співвідношення залишкової і початкової вартості основних фондів, тобто частину фондів, придатних до виробництва, відображає коефіцієнт:

- А) зносу основних засобів;
- Б) придатності основних засобів;**
- В) оновлення основних засобів;
- Г) стабільності основних засобів;
- Д) новизни основних засобів;
- Е) правильної відповіді немає.

30. Узагальнюючим показником ефективності використання основних фондів, який показує, скільки грошових одиниць продукції припадає на одну грошову одиницю вартості основних фондів, є:

- А) фондвіддача;**
- Б) фондомісткість;
- В) фондоозброєність;
- Г) фондорентабельність;
- Д) індекс росту основних фондів;
- Е) правильної відповіді немає.

31. Сукупність властивостей продукції, що характеризують міру спроможності даної продукції задовольняти потреби споживачів згідно з її цільовим призначенням, визначається як:

- А) номенклатура продукції;
- Б) асортимент продукції;

- В) якість продукції;**
- Г) кількість продукції;
- Д) рентабельність продукції;
- Е) правильної відповіді немає

32. Метод визначення якості продукції, що ґрунтується на обчисленні та аналізі відхилень окремих показників якості продукції від встановлених стандартів (базисних кондицій), називається:

- А) органолептичним;
- Б) лабораторним;
- В) соціологічним;
- Г) експертним;
- Д) економіко-статистичним;**
- Е) правильної відповіді немає.

33. Документом, що встановлює для загального і багаторазового застосування правила, загальні принципи або характеристики, які стосуються діяльності чи її результатів, з метою досягнення оптимального ступеня впорядкованості у певній галузі, та розроблений у встановленому порядку на основі загальної згоди, є:

- А) технічні умови;
- Б) кодекс ustalеної практики;
- В) стандарт;**
- Г) технічні вимоги;
- Д) технічний регламент;
- Е) правильної відповіді немає.

34. Процедурою, за допомогою якої визнаний у встановленому порядку орган документально засвідчує відповідність продукції, систем якості, систем управління якістю, систем управління довкіллям, персоналу встановленим законодавством вимогам, є:

- А) стандартизація;
- Б) сертифікація;**
- В) обґрунтування показників якості;
- Г) декларування відповідності;
- Д) уніфікація стандартів;
- Е) правильної відповіді немає.

35. Особливістю виробничих систем, що виявляється в матеріальному, енергетичному обміні та обміні інформацією з зовнішнім середовищем, є:

- А) цілеспрямованість виробничих систем;
- Б) поліструктурність виробничих систем;
- В) відкритість виробничих систем;**
- Г) складність виробничих систем;
- Д) різноманітність виробничих систем;
- Е) правильної відповіді немає.

36. Можливість виробничої системи пристосовуватися до умов зовнішнього середовища, яке змінюється, насамперед через поліпшення продукції, що випускається, характеризується її:

- А) структурою;
- Б) гнучкістю;**
- В) довготривалістю;
- Г) керованістю;
- Д) надійністю;
- Е) правильної відповіді немає.

37. Просування предметів праці з одного підрозділу підприємства до іншого

за ходом технологічного процесу без зустрічних та зворотних вантажопотоків забезпечується за рахунок дотримання принципу:

- А) спеціалізації;
- Б) концентрації;
- В) уніфікації;
- Г) прямоточності;**
- Д) систематизації;
- Е) правильної відповіді немає.

38. Через неузгодженість тривалості суміжних операцій технологічного процесу, що зумовлює простої предметів праці до моменту звільнення робочих місць (устаткування) для проходження обробки на черговій операції, виникають:

- А) регламентовані перерви;
- Б) перерви партійності;
- В) перерви міжопераційного очікування;**
- Г) перерви міжцехового очікування;
- Д) перерви в неробочий час;
- Е) правильної відповіді немає.

39. За характером використання весь наявний на підприємстві інструмент поділяється на:

- А) стандартний і спеціальний;**
- Б) першого і другого порядку;
- В) тимчасового й постійного використання;
- Г) токарний та фрезерний;
- Д) різальний та вимірвальний;
- Е) правильної відповіді немає.

40. Для зберігання рідких речовин на складах підприємств застосовується такий спосіб:

- А) стелажний;
- Б) навалом;
- В) штабелювання;
- Г) резервуарний;**
- Д) усі перераховані;
- Е) правильної відповіді немає. __

Під час вивчення дисципліни використовуються нормативні документи, наукове обладнання, комп'ютерні програми з відповідним програмним забезпеченням, презентації.

7. Форми контролю

Контроль у формі практичних занять, семінарів, усного та письмового опитування, захисту рефератів, періодичний та підсумковий.

Формою контролю з дисципліни є **екзамен**.

8. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання студента відбувається згідно з положення «Про екзамени та заліки НУБіП України» від 20.02.2015 р. протокол № 6 з табл. 1.

Оцінка національна	Визначення ECTS	Рейтинг студента, бали
“Відмінно”	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
“Добре”	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
“Задовільно”	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
“Незадовільно”	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R** дис. 100 балів) одержаний рейтинг з атестації **R ат** (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R нр** (до 70 балів):

$$\mathbf{R\ дис} = \mathbf{R\ нр} + \mathbf{R\ ат}.$$

9. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

10. Рекомендована література

Законодавча та нормативно-правова

1. Конституція України (офіц. текст за станом на 1 січня 2020 р.) / Верховна Рада України. – К.: Мін-во Юстиції України, 2020. – 124 с.
2. Господарський кодекс України (офіц. текст: за станом на 20 січня 2019 р.) / Верховна Рада України. – Х.: Одіссей, 2019. – 240 с.
3. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами (офіц. текст за станом на 1 черв. 2019 р.) / Верховна Рада України. – К.: Юрінком Інтер, 2019. – 306 с.
4. Податковий Кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-ВР зі змінами і доповненнями.
5. Положення про порядок створення та функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів : [постанова КМУ : від 22 травня 1996 р. № 549] // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/549-96-п>.
6. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. №108/95-ВР зі змінами і доповненнями.
7. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22.05.1997, № 283/97 -ВР (з подальшими змінами і доповненнями).
8. Закон України №1775-III «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 01.06.2000р.
9. Закон України №755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15.05.2003р.
10. Інструкція зі статистики заробітної плати від 12.01.2004 № 5.

Основна:

1. Організація виробництва на підприємствах харчової промисловості: Підручник / Драган О.І., Ємцев В.І. та ін./Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. Т.Л., Мостенська. - К. Кондор, 2012. — 723 с.
2. Василенко В.О. Виробничий (операційний) менеджмент : навч. посіб. / В.О. Василенко, Т.І. Ткаченко. - 3-е вид., виправл. і допов. - К.: Центр навч. л-ри, 2015. - 532 с.
2. Гевко І.Б. Операційний менеджмент : навч. посіб. / І.Б. Гевко. - К.: Кондор, 2005. - 228 с.
3. Микитенко Н.В. Операційний менеджмент. Практикум : навч. посіб. / Н.В. Микитенко. - К.: КНТЕУ, 2016. - 197 с.
5. Сумець О.М. Основи операційного менеджменту : підручник [для студ. ВНЗ] / О.М.Сумець. - К.: Професіонал, 2015. - 414 с.
7. Ханна М.Д. Управління виробництвом з метою задоволення споживача : підручник / М.Д.Ханна. - К. : Віпо, 2013. - 225 с.

8. Чейз Р.Б. Производственный и операционный менеджмент : пер. с англ. - 10-е изд. / Р.Б.Чейз, Ф.Р. Джейкобз, Н. Дж. Аквилано. - М.: Вильямс, 2007. - 1184с

Додаткова:

1. Богоявленська, Ю. В. Економіка та менеджмент праці : навч. посіб. / Ю. В. Богоявленська, Є. І. Ходаківський. – К. : Кондор, 2017. – 332 с
2. Время для компании. Корпоративный тайм-менеджмент / Г. Архангельский, Л. Богуш, Н. Васильева [и др.] ; под ред. Н. Ханановой. – К. : А. Капуста, 2017. – 180 с.
3. Ємцев В.І.. Менеджмент організацій: конспект лекцій для самостійного вивчення дисципліни / В.І.Ємцев. – К.: НУХТ, 2019. – 156 с.
4. Осовська, Г. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. – К. : Кондор, 2017. – 676 с.
5. Охріменко А.Г. Основи менеджменту: навч. посіб. / А.Г. Охріменко. – К.: ЦУЛ, 2016. – 130 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.portal.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку. – Режим доступу : <http://in.ukrproject.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. 12. Офіційний сайт Національного агентства України з питань державної служби. – Режим доступу : <http://www.nads.gov.ua/control/uk/index>.
5. Офіційний сайт Управління Голодержслужби України в Харківській області. – Режим доступу : <http://nads.gov.ua/sub/harkivska>. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
6. Державний комітет статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Нормативні акти України – Режим доступу: www.nau.kiev.ua/
Верховна Рада України – Режим доступу: www.rada.gov.ua/
https://pidruchniki.com/67898/menedzhment/menedzhment_organizatsiy